ROMÂNIA
JUDEȚUL ILFOV
CONSILIUL JUDEȚEAN
Str. Gheorghe Manu nr. 18, sector 1, București
Tel.: 021.212.5693 Fax: 021.212.5699 e-mail: cjilfov@cjilfov.ro web: www.cjilfov.ro

DIRECȚIA ABSORBȚIE FONDURI INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE
Nr. 976 din 16.11. 2017

Către:
MĂNĂSTIREA SF. NICOLAE BALAMUCI

Ref.: ***Proiect: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural din Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci, județul Ilfov***

Prin prezenta vă transmitem atașat **Comunicatul de presă** privind intenția de implementare a proiectului cu titlul **"Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural din Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci, județul Ilfov"**, ce va fi depus în vederea finanțării prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa Prioritară 5 - "Îmbunătățirea mediului urban șI conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural", Prioritatea de investiții 5.1 - "Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural".

Pentru respectarea instrucțiunilor privind publicitatea proiectului, vă rugăm să afișați comunicatul menționat, împreună cu anexa - **Fișă cadru prezentare proiect**, la avizierul și pe site-ul Mănăstirii.

DIRECTOR EXECUTIV
Remus TRANDAFIR

SERVICIUL PREGĂTIRE, IMPLEMENTARE PROIECTE
ȘEF SERVICIU
Gabriela ALDEA

SERVICIUL PROIECTE STRATEGICE
Gabriel DRAGOMIR

COMUNICAT DE PRESĂ

Unitatea Administrativ-Teritorială - Județul Ilfov (Lider de proiect/parteneriat) și **Mănăstirea Sf. Nicolae - Balamuci (Sfântul Nicolae - Sitaru)** (Partener) intenționează să implementeze proiectul cu titlul **"Conservarea,protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural din Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci, județul Ilfov"**, ce va fi depus în vederea finanțării prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa Prioritară 5 - "Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural", Prioritatea de investiții 5.1 - "Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural".

Obiectivul general al proiectului constă în valorificarea potențialului turistic și cultural al Ansamblului de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci, cod LMI IF-II-a-A-15263, prin conservarea, protejarea, promovarea și restaurarea **Bisericii Sf. Nicolae, cod LMI IF-II-m-A-15263.01**, în vederea creșterii contribuției ansamblului la dezvoltarea regională durabilă.

Obiectivele specifice ale proiectului se transpun în:

- Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural al monumentului istoric al Bisericii Sf. Nicolae, cod LMI IF-II-m-A-15263.01, aparținând Ansamblului de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci, în vederea punerii în valoare a patrimoniului cultural sub aspect structural, funcțional şi arhitectural, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile şi protecției mediului;
- Realizarea unor lucrări de construcții, instalații și dotări aferente investiției conexe investiției de bază de tip info-chișc și grup sanitar pentru persoane cu dizabilități, în vederea introducerii obiectivului de patrimoniu în circuitul turistic județean şi regional;
- Asigurarea şi reabilitarea utilităților aferente obiectivului turistic de patrimoniu ce îmbunătățesc condițiile de siguranță în exploatare;
- Creşterea importanței turismului cultural la nivel local şi regional şi a numărului preconizat de vizite cu peste 5% de la 2.979 de vizitatori (anul 2016), la minim 3.130 de vizitatori/an, în perioada de durabilitate, prin implementarea unor activități de informare a turiştilor, marketing şi promovare a Ansamblului de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci - Biserica Sf. Nicolae;
- Asigurarea măsurilor corespunzătoare pentru informare, publicitate, marketing şi promovarea patrimoniului cultural prin digitizarea obiectivului restaurat.

Amplasamentul proiectului: județul Ilfov, com. Nuci, sat Balta Neagră, str. Frasinului, nr. 25.

Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci situat pe un teren în suprafață totală de 32.700 mp (măsurată de 33.325 mp), se învecinează la vest, nord, est și sud cu Ocolul Silvic Snagov și are accesibilitate directă prin căi de comunicații județene - DJ101J.

Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci este amplasat pe un promontoriu înconjurat de o depresiune adâncă de cca. 3 m, dincolo de care se întinde o pădure.

Inițial, Mănăstirea era constituită doar din Biserica Sf. Nicolae și construcțiile perimetrale ale chiliilor, delimitate de zidul de incintă – incinta istorică. Ulterior, în secolul XX, s-au construit alte clădiri, dincolo de latura nord-estică a incintei istorice, Arhondaricul, Chilii, Paraclisul, anexe gospodărești, ateliere. În incinta istorică, în anii 75-80, s-au desființat vechile clădiri ale chiliilor realizate pe latura nord-vestică, iar pe amplasamentul lor s-au construit clădiri noi: Stăreția și corp Chilii. Tot în anii 80, a fost înălțat pe colțul sudic al incintei istorice Turnul Clopotniță, ce cuprinde la parter, Aghiazmatarul.

Prin proiect vor fi realizate lucrări de intervenții pentru restaurarea și valorificarea monumentului istoric în conformitate cu Avizul Ministerului Culturii (avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice), nr. 224/M/2017, înregistrat cu nr. 5162 din data de 25.07.2017, faza de proiectare D.A.L.I.

Detaliile tehnice ale proiectului se regăsesc în "**Fișa cadru prezentare proiect**" disponibilă pentru consultare la avizierul Consiliului Județean Ilfov din strada Gheorghe Manu nr. 18, sector 1 și pe site-ul instituției la adresa www.cjilfov.ro.

Durata de implementare a proiectului este de **36 de luni**, iar valoarea totală a investiției este de **aproximativ 2 milioane de euro**.

Conform Acordului de Parteneriat, **Unitatea Administrativ-Teritorială - Județul Ilfov** va asigura din surse proprii 2% din valoarea totală eligibilă a proiectului, reprezentând cofinanțarea cheltuielilor eligibile, cât și cheltuielile neeligibile aferente proiectului.

FIŞĂ CADRU PREZENTARE PROIECT

I. DATE GENERALE

- titlul proiectului: **"Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural din Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci, județul Ilfov"**
- amplasamentul (judeţul, localitatea, stradă, numărul): Ilfov, com. Nuci, sat Baltă Neagră, str. Frasinului, nr. 25.
- solicitant: **Unitatea Administrativ-Teritorială - Județul Ilfov (Lider de proiect/ parteneriat) și Mănăstirea Sf. Nicolae - Balamuci (Sfântul Nicolae - Sitaru) (Partener),** condus și reprezentat de Unitatea Administrativ-Teritorială - Județul Ilfov.

II. TIPUL DE INTERVENȚIE

- tipul lucrărilor ce se vor efectua la construcţii reprezentând monumente istorice
- intervenţii aferente specialităţii Arhitectură: ▫ da ▫ nu
- intervenţii aferente specialităţii Structură: ▫ da ▫ nu
- intervenţii aferente specialităţii Instalaţii: ▫ da ▫ nu
- intervenții asupra componentelor artistice exterioare: ▫ da ▫ nu
- intervenții asupra componentelor artistice interioare: ▫ da ▫ nu
- categoria "B" de importanță a construcţiilor (conform H.G. nr. 766/1997)
- clasa "II" de importanță a construcţiilor (conform Normativului P100/2006)

III. DATE CARACTERISTICE PRIVIND AMPLASAMENTELE ŞI CONSTRUCŢIILE

III.01 CARACTERISTICILE AMPLASAMENTULUI

- încadrare în localitate și zonă: Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii Balamuci se află în com. Nuci, sat baltă Neagră și este amplasat pe un promontoriu înconjurat de o depresiune adâncă de cca. 3 m, dincolo de care se întinde o pădure. Inițial, Mănăstirea era constituită doar din Biserica "Sf. Nicolae" și construcțiile perimetrale ale chiliilor, delimitate de zidul de incintă - incinta istorică. Ulterior, în secolul XX, s-au construit alte clădiri, dincolo de latura nord-estică a incintei istorice, la sud de cimitir Arhondaricul, Chilii, Paraclisul, anexe gospodărești, ateliere, iar în incinta istorică, în anii 75-80, s-au desființat vechile clădiri ale chiliilor realizate pe latura nord-vestică, din paiantă, iar pe amplasamentul lor s-au construit clădiri noi: Stăreția, corp Chilii (care cuprinde și sala de mese, iar dincolo de zidul de incintă, alipit de el, bucătăria și alte anexe gospodărești). Tot în anii 80, a fost înălțat pe colțul sudic al incintei istorice Turnul clopotniță, ce cuprinde la parter, Aghiazmatarul.
- descrierea terenului (parcelei):
  - suprafață (mp), formă, dimensiuni: total proprietate 32.700 mp (măsurată de 33.325 mp), cu funcțiunea arabil, curți construcții, pădure, livadă, vie;
  - vecinătăți, căi de acces public: Ansamblul de monumente istorice al Mănăstirii balamuci se învecinează: la vest, la nord, la est și sud - Ocolul Silvic Snagov și are accesibilitate directă prin căi de comunicații județene - DJ101J.
  - particularități topografice: nu este cazul
- condițiile de amplasare și de realizare ale construcțiilor conform:
  - PUG localitatea ....., aprobat prin HCL nr. ...../..... (după caz PUZ sau PUD), Certificatul de Urbanism nr. 28/29.09.2017, emis de Primăria comunei Nuci;
  - Avizul Ministerului Culturii (avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice), nr. 224/M/2017, înregistrat cu nr. 5162 din data de 25.07.2017 faza de proiectare D.A.L.I. aviz favorabil/~~aviz favorabil cu condiționări~~.
- restricții de amplasare: nu este cazul
- spaţii verzi: arbori tăiaţi: - (buc), arbori menținuți - (buc),
- arbori plantaţi: - (buc), spații verzi - (mp).
- alte caracteristici specifice: nu este cazul

III.02 CARACTERISTICILE CONSTRUCȚIILOR

Biserica Sf. Nicolae

- funcțiunea: construcție social-culturală - biserică ortodoxă
- dimensiunile: amprentă la sol a monumentului - aprox. 11.9 x 23.9 m, respectiv aprox. 285 mp

- regim de înălţime: parter
- Hmax. cornişă (streaşină) = 7.60 m; Hmax. coamă = 10.35 m
- suprafaţa construită Sc = 267.40 mp;
- suprafaţa desfăşurată Sd = 267.40 mp;
- suprafaţa utilă totală Şu = 172.55 mp;
- sistem constructiv:
- fundaţii: de tip tălpi continuee din zidărie de cărămidă cu mortar de văr, având cota de fundare la aproximativ 150 cm faţă de cota naturală a terenului şi la aproximativ 200 cm faţă de cota de calcare a Bisericii
- acoperiş (şarpantă/terasă): şarpanta din lemn
- învelitoare (material/culoare): din tablă de cupru.
- finisaj exterior (material/culoare): fresca la pereţi
- tâmplărie exterior (material/culoare): ferestre - tâmplărie dublă stejar, uşă din stejar masiv sculptat - acces în pronaos

Tipuri de intervenţii:

Intervenţii aferente specialităţii Arhitectură

- Se are în vedere remedirea infiltraţiilor provenite din ape meteorice sau ascensionale
- Colectarea apelor meteorice de la Biserică prin intermediul jgheaburilor şi burlanelor şi
- transmiterea lor la reţeaua de canalizare refăcută (va fi prevăzută degivrarea jgheaburilor şi burlanelor)
- Realizarea unor trotuare late de 150 cm, etanşe, având pantă către rigolele perimetrale deschise care se vor realiza şi vor colecta apele meteorice de pe suprafaţa trotuarelor
- Refacerea sistemului de aerisire Knappen de la nivelul soclului pe latura nordică, prin desfacerea porilor canalelor de aerisire
- Refacerea sistemului de drenaj, alcătuit din tuburi din PVC-KG pentru drenaj cu 3 rânduri de fante la un unghi de 270 grade şi din cămine de vizitare şi întreţinere prefabricate din polietilenă corugată
- Apele meteorice precum şi apele subterane (drenaj) vor fi dirijate la un set de tuneluri de infiltrare a apelor în sol, amplasate în afara incintei istorice, conform planului de situaţie de la specilitatea instalaţii sanitare
- Desfacerea reparaţiile cu mortare de ciment şi se vor reface cu mortare pe bază de var. Acolo unde tencuielile de ciment sunt puternic aderente se vor integra cromatic
- Refacerea tencuielilor la soclu cu mortare de asanare
- Curăţarea paramentului şi aplicarea tratamentelor cu consolidanţi şi hidrofobizanţi
- Suprafeţele pictate vor fi restaurate conform expertizei privind componentele artistice - pictură
- Curăţarea cu ţiclingul, geluirea, tiranţi lemn 10x10 cm interior şi exterior
- Curăţarea elementelor de piatră - microsablare, tratamente cu consolidanţi şi hidrofobizanţi
- Refacere trepte acces clopotniţă din piatră de talie, similar cu cele de la accesul în pridvor
- Refacerea manşoanelor din tablă perforată cu rol de protecţie a canalelor de ventilaţie din zidăria soclului (pe zona de nord), odată cu refacerea sistemului
- Restaurarea uşilor de acces (desfacere şi recompunere a pieselor componente - recondiţionarea feroneriei etc.)
- Refacere portiţă din fier forjat la accesul în pridvor, conform documentelor de epocă
- Elementele din piatră (coloanele, portalul de acces şi ancadramentele ferestrelor), vor fi restaurate conform expertizei tehnice de specialitate pentru componentele artistice - restaurare piatră
- Ignifugarea suprafeţelor structurilor din lemn ale şarpantei
- Biocidări la elementele afectate de atac biologic
- Refacerea sistemului de preluare ape pluviale jgheaburi şi burlane din tablă de cupru, inclusiv a racordului cu trotuarul (piese de curăţare)
- Refacerea învelitorii din tablă de cupru;
- Înlocuirea tâmplăriei metalice a turlelor şi a ferestrelor de la registrul superior cu o tâmplărie din oţel cu rupere de punte termică şi geam termfonoabsorbant
- Reabilitarea grilajelor ferestrelor din fier forjat
- Reabilitarea/înlocuirea tâmplăriei din stejar a ferestrelor

- Finisajele interioare vor fi refăcute datorită degradărilor suferite de-a lungul timpului cât şi ca urmare a lucrărilor de reparaţii.

Astfel se vor reface:
- Pardoseli:
  - dale de piatră cu tipodimensiuni diferite
  - reabilitarea soleei din piatră a altarului şi a pietrei de mormânt din pridvor (curăţare, tratamente cu consolidanţi
  - reabilitarea treptelor din lemn la scara de acces în clopotniţă
  - pietriş decorativ, sort 2-4cm, la canalul de aerare
  - treapta masivă din piatră la accesul în scara de acces la turnul clopotniţă
- Pereţi şi bolţi:
  - pictură murală se restaurează conform expertizei tehnice de specialitate pentru componente artistice - restaurare pictură
  - coloanele din piatră şi ancadramentele ferestrelor, se restaurează conform expertizei tehnice de specialitate pentru componente artistice - restaurare piatră
  - protecţia termică a tuturor elementelor din beton introduse pe parcursul timpului (suprabetonarile la bolţi şi cupole, grinzi şi centuri din beton etc.)

Intervenţii aferente specialităţii Structură
- Conform Expertizei Tehnice, "nu se recomanda intervenţii de consolidare structurală sau de schimbare a conformării"
- Se propune însă, repararea locală a fisurilor sub 3 mm prin injectare cu lichid pe bază de răşini epoxidice

Intervenţii aferente specialităţii Instalaţii
- Dezafectarea şi refacerea instalaţiei interioare de iluminat şi prize şi a instalaţiei de paratraznet
- Încălzirea se va realiza într-un sistem centralizat modern cu panouri radiante de pardoseală şi centrala proprie cu combustibil solid-lemn şi ventilo-convectoare carcasate de pardoseală.
- Apa caldă menajeră pentru lavoarul din biserică se prepară semi-instantaneu într-un boiler pentru încălzit a.c.m. cu rezistenţă electrică
- Apele meteorice de pe trotuar, precum şi apele meteorice provenite de la rigolă perimetrală prin intermediul jgheaburilor şi burlanelor vor fi preluate în cămine de canalizare prefabricate prevăzute cu capace din fonta de tip rigolă de curgere.

Intervenţii aferente componentelor artistice: piatră
Având în vedere analiza situaţiei existente a elementelor litice ale Bisericii Sf. Nicolae, intervenţiile de conservare-restaurare vor presupune următoarele tipuri de activităţi:
- Desprăfuirea
- Preconsolidarea
- Tratamente de biocidare
- Îndepărtarea sarurilor
- Consolidarea materialului litic
- Curăţarea suprafeţelor pietrei
- Îndepărtarea chiturilor inestetice a mortarelor de ciment
- Îndepărtarea chitului de rost
- Tratarea zonelor unde s-au decopertat chiturile necorespunzătoare
- Injectarea fisurilor şi a crăpaturilor
- Rostuirea
- Estomparea diferenţelor cromatice
- Protecţia pietrei după tratament

Intervenţii aferente componentelor artistice: pictură
I. Intervenţii de conservare-restaurare
  - Intervenţii la nivelul stratului de culoare
  - Curăţarea preliminară a stratului de culoare
  - Îndepărtarea interventilor necorespunzătoare
  - Refecerea aderentei şi consolidarea stratului de culoare desprins sub diferite forme
  - Curăţarea fizico-chimică şi mecanică a depunerilor aderenţe de praf şi fum
  - Sondaje stratigrafice care să pună în evidenţă stratul original în zona pereţilor verticali
  - Consolidarea stratului de culoare
  - Îndepărtarea suprapunerilor de ceară şi parafină

- Intervenţii la nivelul stratului suport
- Îndepărtarea mortarelor de reparaţie suprapuse stratului pictural
- Chituirea fisurilor şi a lacunelor profunde

II. Propuneri de prezentare estetică
- Decaparea mortarelor de reparaţie provenite de la intervenţiile anterioare
- Curăţarea marginilor stratului suport din lacune şi fisuri
- Tivirea marginilor stratului suport din lacune şi fisuri
- Consolidarea prin injectare a stratului suport desprins
- Consolidarea stratului suport friabil
- Chituirea lacunelor şi a fisurilor
- Îndepărtarea prin mijloace mecanice a corpurilor străine (cabluri electrice, cuie şi agăţători)
- Mortarele friabile vor fi consolidate prin aplicarea unor consolidanţi (organici ori minerali, de ex. Paraloid B 72, Silo 111 şi 112, Nanorestore etc.)

III. Propuneri de intervenţie şi prezentare estetică
- Tratamente pentru consolidarea suprafeţei (desulfatare, consolidarea suportului etc.)
- Tratamente biocide pe zonele ce prezintă atac biologic
- Integrări cromatice prin metoda rittocco, velaetura şi tratteggio pe suprafaţa stratului de culoare şi în lacunele chituite
- Tratarea locală a lacunelor nereintegrabile
- Posibile completări locale cu pictură nouă în fresca

Intervenţii aferente componentelor artistice: lemn
- Consolidarea prin impregnare a suportului fragilizat de atacul xilofac
- Îndepărtarea depunerilor de ulei, ceară, clei de oase vechi
- Extragerea elementelor străine de operă de artă
- Chituirea lacunelor din suport
- Completarea zonelor lipsă din suport prin inserturi cu lemn nou
- Completarea volumetrică a lacunelor suportului cu elemente sculptate
- Tratament de biocidare a suportului de lemn împotriva atacului xilofac
- Tintarea/ integrarea completărilor cu lemn nou
- Aplicare baiţ pe întreaga suprafaţă a structurii lemnoase
- Izolarea/protejarea suportului de lemn

- sistem de încălzire: sistem centralizat cu panouri radiante de pardoseală
- alte caracteristici specifice: monument istoric de categorie A, înscris în Lista monumentelor istorice cu Cod LMI IF-II-m-A-15263.01